

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.704/2015/4.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke, előadó bíró
Dr. Tallián Blanka bíró
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna
bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Maszong Attila ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Gera István ügyvéd

A per tárgya: munkaviszony jogellenes megszüntetésének
jogkövetkezményei

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Szegedi Törvényszék 2.Mf.21.265/2015/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.85/2014/27.

Rendelkező rész

A Kúria a Szegedi Törvényszék 2.Mf.21.265/2015/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt nap alatt -30.000 (azaz harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 384.900 (háromszáznyolcvannégyezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2009. december 8-ától létesített munkaviszonyt az alperessel gépkocsivezető munkakörben határozatlan időtartamra 3 hónap próbaidő kikötésével, 71.500 forint személyi alapbérrel.
- [2] A felek a munkaszerződésben foglaltaktól eltérően szóban teljesítménybérezésben állapodtak meg azzal, hogy a felperest a teherautó vezetése során üres futásteljesítményért 15,- Ft/km, rakott futásteljesítményért 23,- Ft/km díjazás illeti meg.
- [3] Az alperesnél a bérelszámolás során a könyvelés a munkaszerződés szerinti személyi alapbért, a bérpótlékokat, a napidíjat és az üzemanyagmegtakarítás összegét tartalmazta, ez utóbbit akként állapították meg, hogy a munkabér ténylegesen a futásteljesítményhez igazodjon.
- [4] A felperes egy havi bruttó átlagkeresete 320.774 forint volt.
- [5] Az alperes próbaidő alatt azonnali hatállyal 2010. január 27-ével szóban megszüntette a felperes munkaviszonyát.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [6] A felperes a keresetében a munkaviszonya jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként a Munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 100. § (4) bekezdés alapján 2 havi átlagkeresetet, a (6) bekezdés alapján a felmondástól 2011. november 30-áig terjedően máshonnan megtérült jövedelmét is figyelembe véve havi 320.774 forint elmaradt munkabért, a (7) bekezdés alapján 15 napra felmentési időre járó átlagkeresetet, a tényleges munkavégzés időtartamára 436.187 forint elmaradt munkabér megfizetését kérte.
- [7] Hivatkozása szerint a munkaviszonyát írásba foglalt nyilatkozat hiányában jogellenesen szüntették meg. A jogellenesség jogkövetkezményeként a szóbeli megállapodás alapján számolt átlagkeresettel kérte az elszámolást. Nyilatkozott arról, hogy az alperestől a munkaviszonyának fennállása alatt az őt megillető 452.000 forint munkabér helyett nettó 60.000 forint összegű munkabért kapott.
- [8] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Állította, hogy a munkaviszonyt írásba foglalt okirattal szüntette meg a próbaidő alatt, melyet kipostázott a felperes részére. Vitatta, hogy a munkaszerződésben foglaltakkal szemben teljesítménybérben történő megállapodás jött volna létre a felek között.

Az első- és másodfokú ítélet

- [9] A Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.85/2014/27. számú ítéletében megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát, és az alperest a felperes keresete szerint marasztalta az elmaradt munkabért az ítélet meghozataláig számítva a tényleges munkával töltött időre járó elmaradt munkabér után kamatot megítélve. Kötelezte az alperest az állam javára az előlegezett szakértői költség, tanúdíj valamint eljárási illeték megfizetésére marasztalva a felperes elsőfokú perköltségében.
- [10] Az elsőfokú bíróság a bizonyítás eredményeként megállapította, hogy az alperes a perben sikerrel nem bizonyította, hogy a felperes munkaviszonyának megszüntetése a próbaidő alatt szabályszerűen írásban megtörtént. T.K., K.A. tanúk vallomása pedig igazolta a felperes előadását, miszerint a munkaviszony megszüntetésére vonatkozó okirat nem volt a felperes részére kipostázott igazolások között. Az alperes tehát a felperes munkaviszonyát az Mt. 87. §-ba ütközően, jogellenesen szüntette meg.
- [11] A jogellenes jogviszony megszüntetés Mt. 100. §-ban foglalt jogkövetkezményei alkalmazása során - figyelemmel az Mt. 152. §-ában foglaltakra is - a felperes kereseti előadása alapján vizsgálta az elsőfokú bíróság a felperes átlagkeresetének összegét. A felperessel azonos munkakörben foglalkoztatottak és a bérszámfejtéssel megbízott S.L., K.Z. tanúk vallomása, a perben kirendelt könyvszakértő szakvéleménye alapján igazoltnak találta a felperes állítását, miszerint a munkaszerződésével szemben a bérezése teljesítménybérezés volt, melyet a futásteljesítmény alapján számítottak. Ezért a felperes havi átlagkeresete a módosított keresetnek megfelelően bruttó 320.774 forint volt havonta. Ennek figyelembe vételével kötelezte az alperest az Mt. 100. § alapján a jogellenes munkaviszony- megszüntetés jogkövetkezményeinek megfizetésére. Marasztalta továbbá az alperest a tényleges munkavégzés idejére járó ki nem fizetett elmaradt munkabérben az Mt. 97. § (2) bekezdés alapján.
- [12] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Szegedi Törvényszék 2.Mf.21.265/2015/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben és akként változtatta meg, hogy az alperest terhelő, a jogellenes munkaviszony megszüntetéssel összefüggésben, valamint a tényleges munkavégzés időtartamára járó elmaradt munkabér összegét leszállította, az alperes késedelmi kamat fizetési kötelezettségét mellőzte. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte az alperest a felperes javára másodfokú eljárási költség, az állam javára fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.
- [13] A törvényszék kiegészítette a tényállást megállapítva, hogy a munkavégzés időtartama alatt nettó 60.000 forint összegű munkabért fizetett az alperes a felperesnek, melynek figyelembe vételével a felperest még nettó 193.924 forint, azaz bruttó 279.251 forint munkabér illette volna még meg. Ezen bruttó összegre szállította le az elmaradt munkabér összegét a törvényszék.

- [14] Megállapította, hogy a perben a Pp. 164. § (1) bekezdés alapján az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a próbaidő alatti megszüntetésre irányuló nyilatkozatát az Mt. 87. § (2) bekezdés szerint írásba foglalta, és ezt az írásbeli nyilatkozatot szabályszerűen közölte a felperessel. E kötelezettségének azonban eleget tenni a perben az alperes nem tudott, az őt terhelő bizonyítás sikertelensége már önmagában a jogellenesség megállapításához vezetett, ezért nem volt döntő jelentősége annak, hogy a felperes bizonyítási indítványára meghallgatott tanúk elfogulatlan, érdektelen vallomást tudtak-e tenni vagy sem.
- [15] Az alperest az Mt. 100. § (4), (6), és (7) bekezdés alapján terhelő kifizetésekösszegezésének a megállapítása érdekében szükséges volt a felperes havi átlagkeresetének a meghatározása, melyre vonatkozóan bizonyítási kötelezettségének a felperes a Pp. 164. § (1) bekezdésnek megfelelően eleget tett: bizonyította, hogy az alperessel a futásteljesítmény szerinti díjazásban állapodott meg.
- [16] A felperessel egybehangzóan nyilatkoztak az alperesnél foglalkoztatott gépjárművezetők, S.L. adminisztrátor és K.Z. könyvelő. A bérelszámolással megbízott alkalmazottak előadták, hogy a gépkocsivezetők bérszámfejtésének alapját a futott kilométerek képezték, ezeket az adatokat S.L. összegyűjtve adta át K.Z. részére, aki ezt a tényt megerősítette azzal, hogy a bérelszámolás részét képező napidíj és üzemanyag megtakarítás összegéről az ügyvezető mérlegelési jogkörében döntött.
- [17] A kirendelt könyvszakértő a felperes menetlevelek alapján készített kimutatásának ellenőrzése eredményeként megállapította, hogy annak összegezésének számszakilag helyes, a kilométerenkénti elszámolást összehasonlítva a ténylegesen utalt összegekkel az a bérszámfejtéssel megközelítőleg egyezőséget mutat. Bár a bérelszámolás a könyvelés szerint a besorolási díj alapján pótlékokkal, napidíjjal, üzemanyag megtakarítással történt, de az alperes nem tudta igazolni, hogy milyen szempontok alapján határozta meg az üzemanyag költségtérítést, továbbá ahhoz nem volt szükség az üzemanyagról készült nyilvántartásra, és a vezetett menetlevelek sem tartalmazzák következetesen az elszámolás hitelességéhez szükséges adatokat.
- [18] Mindezek alapján helytállón fogadta el az elsőfokú bíróság a felperes pontosított keresetében megjelölt havi átlagkeresetet és számolta a jogellenes megszüntetés jogkövetkezményeit ezen összeggel. Nem vette azonban figyelembe, hogy a felperes nem az ítélet meghozataláig, hanem 2011. november 30-áig kérte az elmaradt munkabért, továbbá hogy késedelmi kamat- igényt nem érvényesített, ezért szükséges volt az elsőfokú ítélet megváltoztatása.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [19] Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével elsődlegesen a felperes keresetét elutasító új határozat meghozatalára, másodlagosan új eljárás lefolytatására, új

határozat hozatalára irányult a felperes perköltségben marasztalásával.

- [20] Álláspontja szerint a jogerős ítélet jogalapjában és összecszerűségében is jogszabálysértő.
- [21] A törvényszék iratellenes, okszerűtlen tényállást állapított meg, miszerint a felperes munkaviszonyának megszüntetésekor a megküldött iratok között a próbaidőn belüli írásbeli felmondást nem kézbesítették. E tényt csak a felperes tagadta, de ennek megalapozottságát hiteltérdemlően nem bizonyította. A másodfokú tárgyaláson kifejtett fellebbezés-kiegészítésben tett azon alperesi hivatkozásra, miszerint a próbaidő alatt a munkáltatói jogkörgyakorló szóbeli, azonnali hatályú munkaviszony megszüntetése nem érvénytelen, a felperes nem nyilatkozott. Következésképpen a munkaviszony megszüntetése jogszerűen történt. Az ettől ellentétes következtetés az Mt. 81. § (3) bekezdését sérti.
- [22] Az átlagkereset megállapítása iratellenes, okszerűtlen és logikailag ellentmondásokat tartalmazó mérlegelésen alapul. A bíróság figyelmen kívül hagyta a meghallgatott tanúk közül azoknak a vallomását, akik az alperesnél bérszámfejtéssel foglalkoztak, az ügyvezető és K.Z. előadását. Mindez a Pp. 206. §-ába ütközik.
- [23] Amennyiben az alperes nem a munkaszerződés szerinti bérelszámolást, hanem teljesítmény- elszámolást alkalmazott, az jogszabályellenes, az Mt. 76. § (4) bekezdésébe és 82. § (3) bekezdésébe ütköző, mivel a munkaszerződés-módosítás is csak írásban érvényes. Ezen túl az Európai Unió „vonatkozó jogszabályának rendelkezését” is sérti, amely tiltja a gépjárművezetők teljesítménybérben részesítését.
- [24] A könyvszakértői vélemény abban nem döntött, hogy az alperesnél melyik bérszámfejtési módot alkalmazták, következésképp az ítélet tényállása a szakvéleményre jogszerűen nem volt alapítható.
- [25] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult.
- [26] A munkaviszony jogszerű megszüntetésével összefüggésben nem a felperesen volt a bizonyítási teher, mégis bizonyította a munkaviszony szóbeli megszüntetését, melyet a felülvizsgálati kérelemben már az alperes sem vitatott, de a fellebbezési ellenkérelmében is elismerte, hogy a munkaviszony megszüntetésére próbaidő alatt szóban került sor.
- [27] A felperes átlagkeresetének számítása a jogszabályoknak megfelelt, a feltárt bizonyítékokból okszerű következtetést vontak le az eljáró bíróságok. Megalapozatlan az ezzel ellentétes felülvizsgálati érvelés.
- [28] Az alperes alappal a pontos jogszabályhely megjelölése nélkül nem hivatkozhat az Európai Unió „vonatkozó jogszabályának” megsértésére.
- [29] A munkaszerződés írásba foglalása a munkáltató kötelezettsége, alappal 30 napon túl nem hivatkozhat annak elmaradására.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [30] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [31] A Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül a Pp. 275. § (2) bekezdés alapján.
- [32] A Pp. 272. § (2) bekezdés alapján a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. E rendelkezésből következően a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását miért kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, és az erre vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti [1/2016. (II.15.) PK vélemény].
- [33] A felülvizsgálati kérelem önálló rendkívüli jogorvoslati kérelem, ezért a törvény értelmében abban pontosan meg kell jelölni a jogszabálysértést és annak indokait. Nem felel meg a törvénynek ebből következően a korábbi beadványokra (fellebbezésre) történő utalás (BH 1995.99/II.).
- [34] A fentiek alapján a Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmének csak azon részeit bírálhatta el, amelyek a törvénynek megfeleltek. A fellebbezés-kiegészítésre, valamint általában az Európai Unió jogszabályára történő utalás a felülvizsgálati eljárásban etért nem volt figyelembe vehető.
- [35] A munkaviszony jogellenes megszüntetését megállapító rendelkezés vonatkozásában a fenti követelménynek megfelelő jogszabálysértésként az alperes csak az Mt. 81. § (3) bekezdését jelölte meg. Utalt ugyan a tényállás jogszabálysértő megállapítására, de erre vonatkozóan a megsértett jogszabályhelyet nem jelölte meg.
- [36] A perben nem volt vitatott, hogy a munkáltató az Mt. 81. § (3) bekezdés alapján próbaidő alatt indokolás nélkül azonnali hatállyal megszüntethette a felperes munkaviszonyát. Jogi érvelés és azt alátámasztó jogszabályhely megjelölés hiányában a Kúria nem vehette figyelembe az alperes azon felülvizsgálati előadását, miszerint a szóbeli jogviszony megszüntető nyilatkozata érvényes volt. Az alperes részéről írásban közölt próbaidő alatti jogviszonyt megszüntető nyilatkozat hiányában a törvényszék Mt. 87. § és 6. § (2) bekezdés rendelkezéseire alapított döntése jogszerű volt.
- [37] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. § (1) bekezdésre tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs

helye a bizonyítékok újraértékelésének, azaz felülmérlegelésének ha az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH 2001.197., BH 2002.29.]. Az átlagkereset összegének megállapítása tárgyában a felülvizsgálati kérelemben hivatkozottak a fenti jogszabálysértés megállapítására nem adtak módot.

- [38] Az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékokat egyenként és a maguk összességében értékelték, a mérlegelésükről indokolási kötelezettségüknek eleget téve számot adtak. Részletesen kifejtették azt is, hogy a bérszámfejtést végző alkalmazottak vallomásai miként támasztják alá a felperes gépkocsivezető munkatársak vallomásával is alátámasztott előadását a bérezés módjáról. Megindokolták azt is, hogy a szakvélemény a per adataival összhangban miként igazolja azt a tényt, hogy az alperesnél a bérezés a futásteljesítmény alapján történt. Erre vonatkozóan a szakvélemény egy a bizonyítékok sorából, melyeket a per adatokkal összevetve jogszerűen értékelték a bíróságok a tényállás megállapítása során, mely a bíróság, és nem a szakértő feladata a Pp. 206. § (1) bekezdés alapján. A szakértő a bíróság által feltett kérdésnek megfelelően az összezszerűség tárgyában nyilatkozott vagylagosan.
- [39] Az alperes a felülvizsgálati eljárásban alappal már nem hivatkozhatott a teljesítménybérezésre vonatkozó megállapodás írásba foglalásának elmulasztása miatti semmisségre, mivel a felülvizsgálati eljárásban olyan új tényt, körülményt nem lehet előadni, amely a megelőző eljárásnak nem volt a tárgya (BH 2002.447., BH 2002.83.).
- [40] A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [41] A Kúria a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte a pervesztes alperest a felperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.
- [42] Az alperes felülvizsgálati illetékviselési kötelezettsége a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésén alapul.
- [43] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2016. szeptember 7.

**Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, dr. Tallián
Blanka s.k. bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. bíró**

A kiadmány hitelélül:

Nné

tisztviselő